

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 133.

V Ljubljani, v sredo 15. junija 1898.

Letnik XXVI

Quodlibet.

Dunaj, 14. junija.

Danes je po zbornici živahno življenje. Strežaji pospravljajo po predalih in zvijajo svežnje, poslanci se poslavljajo ter jeden drugega povprašujejo, kako in kaj. Vsak trdi svojo ali ponavlja, kar je ujel od »merodajne« osebe. A stvar je enostavna. Grof Thun je hotel in želel, da se jezikovna debata konča ter izvoli jezikovni odsek, ki naj bi se takoj lotil svojega dela. Toda levičarji so, kakor znano, zahtevali, da vlada preje prekliče jezikovni naredbi, ustvari »status quo ante« in — čemu bi prikrivali svetu — Čehi in Poljaki so bili izprva hladni za jezikovni odsek, stoječ na svojem stališču, da to vprašanje spada v delokrog deželnih zborov.

Vlada je uvidela, da se debata vleče kot morska kača, samo da se odsek prepereči, in zato je kroni nasvetovala, da se zasedanje pretrga. In kaj sedaj? Da je položaj jako nejasen, dokazujejo ugibanja raznih listov, ki zajemajo informacije od svojih pristašev. Danes so bila na vrsti že razna nova ministerstva, najčestje se imenuje ime Chlumeckega. A vse te kombinacije so brez trdne podlage. Chlumecky niti pri Nemcih nima zaslombe. Grof Thun ostane ter poskusi mej »počitnicami« uglasiti si pot, katero mu je zaprl nemški radikalizem. Ako se mu do jeseni posreči pridobiti merodajne stranke za stvarno razpravo o jezikovnem vprašanju, skliče koncem septembra državni zbor. Ako ne, potem — vederemo. Kdo pa si danes ubija glavo, kaj bode čez tri ali štiri mesece?

Danes so zborovali vsi večji klubi, razpravljajoč o »položaju« ter sestavljajoč izjave za volilce. Antisemitje so svojo izjavo že danes objavili po listih. V tej izjavi naglašajo, da sta jezikovni naredbi, naperjeni proti Nemcem, obustavili parlamentarno delo. Čehi in Poljaki imajo tudi že svoji izjavi. Naša zveza ima danes popoldne že drugo sejo. Popoldne je soglasno sklenila, da morajo zastopniki zveze v parlamentarni komisiji v imenu Slovencev in Rusinov odločno zahtevati poseben odstavek v skupni izjavi zedinjene desnice o varstvu narodnih manjšin. Vitez Jaworski in dr. Kramar se v svojih načrtih nista ozirala na »zaveznike«, ki so zvesto služili, pričakujoč vsaj prijazne besede v zahvalo. In — čuli so se ugovori od mož, od katerih bi tega ne pričakovali.

Konečno je bil vendar vsprejet načrt viteza Jaworskega s kratkim dostavkom o stari frazi glede »narodne enakopravnosti« tudi za tisočletne tlačane. Bog se nas usmili, na drugih pomoč ne računajmo mnogo. Niti danes, ko že vsak nemški kozmopolit in čevljarski vajenec kriči o »nemški vzajemnosti«, bratovska ljubezen slovan-skim narodom ni prešla v kri in meso, navzlic raznim »pohodom«, slavnostim in »narodnim« praznikom. Ali se smemo čuditi, da je starega boritelja dr. Smolke, sin, nedavno pisoč o jezikovnem vprašanju v Avstriji, vskliknil: Boga hvalim, da sem rojen Poljak in ne Slovan. Po mnemu tega gospoda profesorja so Poljaki posebno pleme!

Slovenski poslanci večinoma še jutri v četrtek ostanejo tukaj, da hodijo »trkat na kljuke«

raznih ministrov, pobirat drobtin, ako jih sploh dobé. V petek se odpelje posebna deputacija naše zveze v Prago k slavnosti stoletnice rojstva »očeta češkega naroda«, slavnega Františka Palackega. Doslej so se oglasili gg.: Biankini, Barwinski, dr. Krek, Spinčič, Šuklje, dr. Trumbić, Wachni-anyn in Vuković. Ko bi že danes zasedanje ne bilo pretrgano, udeležilo bi se praške slavnosti večje število.

Minolo soboto in nedeljo se je vršila jednaka slavnost v Brnu. Našo zvezo so zastopali poslanci: Einspieler, dr. Klaič, Pogačnik, dr. Trumbić in dr. Žitnik. Vsprejem v Brnu v soboto ob 5. uri je bil najpristranejši. Gotovo nad tri tisoč zavednih Čehov se je zbralo na kolodvoru, mej njimi gospe in gospice najodličnejših čeških rodbin v Brnu, obsipajoč v pravem pomenu besede došle »južne brate« s cvetjem in šopki. Da češki narod, tudi priprosto ljudstvo, napreduje v zavednosti in odločnosti v boji proti neprijateljem tudi na Moravskem, to smo videli na svoje oči, čuli na svoja ušesa.

Da, češki narod ni zgubljen, temveč je trdna predstraža, močna trdnjava na severu proti germanskim valovom, kakor je naglašal zvečer v »Besednem domu« slovenski zastopnik. Na to severno stražo morajo se naslanjati Slovenci v borbi za svojo pravdo, za svoj obstanek.

Našim odposlancem so brnski Čehi vsepovsod skazovali največjo pozornost in neprisiljeno prijateljstvo. Bil je pač zbran narod brez »rojenih diplomatov«, ki »hladno« pretresajo politični položaj in bilanco dobička in zgube.

Naravno, da Nemci niso bili mirni na »svoji

LISTEK.

Socijalne slike.

I.

Strup.

(Konec.)

»Pa kmalo se vrni, Matevž, mrači se že« je prosila Marjeta v neki slutnji in krčevito zgrabila za roko svojega moža.

»Ne boj se, Marjeta, v četrť ure sem zopet doma — le pripravi kaj za večerjo, kajti lačen sem ...«

»Lahko noč soseda!« je zaklical že na cesti Martinjakov in »Lahko noč, Marjeta!« je bedasto pritegnil Matevž, voz pa je oddrdral po cesti, kmalo pa se je ustavil, kajti iz krčme se je oglasil klic:

»Glej ga no, Matevž je tu in Jarnej! Stopita notri en hip, saj takoj lahko zopet gresta!«

Martinjakov je stopil z voza in dejal Matevžu:

»Malo podrži konja, takoj sem zopet tu!« A v tem hipu je pristopil krčmar in velel Matevžu:

»Kaj boš tu, stopi notri, že jaz poprimem vajeti!«

In vstopil je Matevž. In notri je še vedno sedel črnožolti ob svojem kozarcu vina pri svoji mizi, dočim so sloneli piveci pri drugi mizi, od katere je že teklo vino in žganje.

Črnožoltemu je potemnil obraz, ko je zagledal Matevža, in postal je nekam razburjen. Naročil je brzo malo merico žganja in ga izpil polovico, drugo polovico pa je zlil v kozarec z vinom a tako, da tega ni opazil nihče drug, in merico je vrnil točajki.

Matevž in Jarnej sta se bavila okoli omizja, tu in tam so jima napivali. Matevž se je dosledno branil žganja, dočim je izpil kozarec vina.

»Ne bodi siten!« mu je klical Trnikov Tome, »ali meniš, da te bode požrl? Ce mene ne, tudi tebe ne bo, pa zdaj že celo ne, ko si zopet zdrav, ko drenov klin!«

»Ne smem pa ne smem, oča, pa brez zamere! Zdravnik mi je prepovedal le eno kapljico ga popiti, po meni bi bilo. Saj sem komaj okreval!«

Te besede so starca tako dirnole, da se mu je raztegnil obraz v nezapopadljive gube in je takoj obmolknil. Ogledal pa se je črnožolti pri svoji mizi in poklical Matevža pit rekši:

»Glej no, Matevž! Pij no! Saj zdaj si že zopet zdrav, pa polni kozarec ga izpij!«

»Kaj ga prenašaš todi? Pa ne kako rubežen za me?« ga je nemirno vprašal Matevž in skrb mu je zasijala v licu.

»Nič za te, Matevž, le brez skrbi bodi in — pij!«

»No, samo da ni kaj za me, potem že pijem.«

»Le potegni ga — daš drugikrat zanj ti!« je priganjal birič in Matevž je izpil v dušek.

»Ha, prilegel se mi je, a je tudi močan!«

»Meniš, da pijem jaz kako čobodro? Meni mora natočiti najboljšega. Zdaj pa tudi moram v mesto, Bog te obvaruj, Matevž, mrači se že. Pa zdrav ostani!«

Dočim je birič odšel v tamno noč, sam teman v svoji duši, kakor noč mej drevjem, ki je viselo na njegovo pot, sta se še vedno mudila Matevž in Jarnej mej pivci in tu in tam trčila s prijatelji, seveda pila sta le vino.

Toda kmalu se je jel nekako čudno vesti Matevž, jel se je smejati na glas brez vzroka in mahati okoli sebe z rokami. Prestrašen je planil Jarnej k njemu in ga jel izpraševati, a v odgovor je dobil zmedene, vznemirjajoče besede, ki so se trgale iz ust že blizo nezvestnega prijatelja.

»Za božjo voljo! Dali ste mu žganja, pil je žganje! To ga umori! Uboga Marjeta! Kdo mu je dal piti žganja!«

Navstala je splošna zmešnjava v krčmi, vse je kričalo: »jaz ne! jaz ne!« in nekateri so hoteli oditi, boječi se osornega Martinjaka, a ta je zastavil vrata in silno zakričal nad pijanci: »Nikdo mi ne pojde iz krčme, dokler ne izvem, kdo mu je dal piti žganja! Lopovi! zapeljali ste ga prej, da je popival z vami in zavoljo vas zapravil vse imetje, a naposled ste ga še ugonobili! Uboga Marjeta, ubogi otroci!«

Mej tem se je že nabralo mnogo vaščanstva v krčmi, kajti naglo se je raznesel glas o žalost-

posesti«, zato so nekaterim prevročim nemškim petelinom puščali prevročo kri. Da je v Brnu dobra polovica češkega rodu, pričale so zastave z raznih oken in streh in v nedeljo nad 60.000 broječa množica navdušenega ljudstva po ulicah, koder se je pomikal sprevod k ljudski slavnosti na Kraljevskem polju. Narod vstaja, in onih je strah! Da bi iz groba vstala tudi pravičnost ter zatrla črno sebičnost in sestro jej — zavist!

Boj za Istro.

V.

Za svoje namene se poslužujeta omenjena dva faktorja kot krepkega pomočka — demoralizacije in moralne nasilnosti.

Za demoralizacijo skrbi v prvi vrsti »Lega nazionale«, ki odtuja ljudstvo svoji izvirni, slovanski narodnosti in krščanski veri in sploh vsemu dobremu in plemenitemu. Škoda, ki jo je povzročilo to peklensko društvo že med slovanskim narodom v Istri, se ne da izračunati in je večja kakor vse ujme, ki jih je poslalo nebo na zemljo istrsko. To društvo skrbi, da se Slovan Istre ne more vzgajati v dobrem verskem duhu, ker mu takorekoč zapira vrata v cerkev in šolo, kjer bi moral čuti dobre nauke v prirojeni materinščini. V šolah, katere podpira »Lega nazionale« na roki italijanaškega šolskega vodstva v Istri, se tlači otrokom v glavo italijanščina, katere ne razumejo, in ostanejo nemi za vse, kar se jim tu žlobudra s katedra doli. In posledica temu je, da otroci ostavivši šolske klopi ne le, da niso pridobili ničesar v nauku, marveč so še izgubili zdravi čut pojmovanja, ker se jim je zbegala glava. Taki otroci postanejo po šoli pravcati glupeži, ki niso ni to ni ono in dovzetni samo za hudobijo, katera se doma in na cesti rapidno širi med njimi. Kaj postane iz tacihi otrok, ko odrastejo, je lahko umeti: postane prav isto, kar žele uničevalci slovanskega rodu v Istri: duševni tepci, nesposobni za kakoršno koli plodovito delovanje v smislu narodnega ali gospodarskega napredka. Stokrat boljše še v onih krajih, kamor strupena sapa »Lega nazionale« še ni privela, ker, dasi ondi ljudje vsled pomanjkanja šol ostanejo neuki, ohranijo vsaj svoj zdravi naravski čut, kateri zamrje povsodi, kjer deluje to italijansko-židovsko demoralizacijsko društvo.

Menilo bi se pa, kar zamudi dobrega šola pod škodljivim uplivom »Lega nazionale« na otrocih, zamogla bi popraviti cerkev na odraslem ljudstvu. Žal, da imamo tudi tu nasprotnih izkušenj, kakor bi jih smeli pričakovati. Znano je namreč, da se zlasti v poreško-puljski škofiji nameščavajo duhovni voditelji ljudstva, katerim ni za narodno blaginjo ljudi in ki ne skrbijo za to, da bi se širila vzgoja ljudstva v domačem, slovanskem duhu. Mnogo duhovskih mest pa, kjer silijo vsi odnošaji, na to, da bi se morala napolniti z slovensko duhovščino, ostaja

nem dogodku. Prihitela je tudi Marjeta in z glasnim jokom se vrgla na Matevža, ki je že ležal nezavesten na tleh in strašno hropel.

Poslali so brž po duhovnika, kateri je zamogel podeliti nesrečniku le še sveto olje, kajti zavedel se ni več.

Odvedli so ga na dom, umrl je že v malo minutah.

»Kako resnično je govoril zdravnik, ko je svaril pred žganjem!« je tarnal Martinjak in solze so ga oblivale. »To je strup,« je dejal dobri, učeni gospod, strup je bil, ko je bil mož še zdrav, a smrten strup postane, ako bi ga le pokusil zopet.«

Marjeta je potegnila Martinjaka na stran in vprašala s silno resnim glasom:

»Kdo je bil v krčmi, ko sta prišla z Matevžem?«

»Kdo? Čudno vprašaj! No, razven vaščanov bil je tudi birič, a pil je sam...«

»Vino? —«

»Glej, da ne vem, a ne razumem te...«

»Da, prav je dejal zdravnik: strup je bil, smrten strup, a kdor mu ga je dal piti, bil je tudi njegov smrtni sovražnik! Ubogi Matevž!«

In več ni jokala Marjeta, marveč pokleknila ob mrtvem truplu svojega nesrečnega moža in vroče prosila Boga, da bi jej pomagal prestati vse to silno gorje!

navadno praznih in ljudstvo, ali nima niti najpotrebnejše verske vzgoje, ali pa mora hoditi ponjo v zelo oddaljene kraje, kar vse zelo ovira verski napredek.

Pod takimi razmerami se mora razviti med ljudstvom nek položaj, ki ga prav dozori za materijelno razpadanje, ker je brez vse moralne opore, potrebne tolikanj za izvrševanje težkega poklica na kmetih. V takem položaju žanjejo ljudske pijavke svojo najboljšo pšenico, ker jim posestniki in gospodarji zemlja kakor muhe leté v nastavljeni past.

Da se vse to godi sistematično, po natančno določenem načrtu, o tem ni, da bi z nova govorili.

A govoriti nam je o pravih virih, od katerih izhaja zistem. Ti viri pa izhajajo zopet iz oseb, ker oseba je v zakonih človeške družbe zistem.

Govoreč toraj o osebah, moramo naravno priti do vzrokov, ki navajajo osebe, da ustvarjajo zistem.

In kaj zamorejo biti ti vzroki v pogledu odnošajev v Istri? Vendar ne narodno naudušenje italijanašev za »benečanstvo« v Istri? Ne, tako naivni ti ljudje niso, tako naivni, da bi iz golega narodnega naudušenja uničevali istrske Slované gospodarski, ker je vendar gotovo, da bi jih lahko poitalijančili brez škode za njihov materijelni obstanek.

Marveč, kakor rečeno, vzroki so popolno materijelnega značaja, materijelna je tudi korist, ki »naudušuje« gotove osebe za gospodarsko ukončevanje Slovanov. In baš te osebe kakor vire ukončevalnega zistema v Istri je treba označiti, da svet konečno izpozna, kje se nahaja pravi in ne navidezni začetek vsega zla, in da naposled tudi Istran izpozna, od kod prihaja nevarnost za njegov obstanek, ter da se ve izogibati tej nevarnosti po pravih potih.

Nezakonita naredba.

Iz Zagreba, 5. junija.

Kakor da še ni bilo zadosti nemira in nesreč radi mažarske zastave na hrvatskih tleh, izdal je mažarski minister za notranje stvari v sporazumljenju z ostalimi ministri (hrvatskega ministra bržkone ni vprašal) neko novo naredbo glede mažarske zastave, kdaj se ima leta razobesiti, namreč 11. aprila kot na dan potrjenih mažarskih postav iz leta 1848. potem na praznik sv. Štefana (20. avgusta) in pa na cesarjev god. Ta naredba velja pa tudi za Hrvatsko, ter je to prvi slučaj, da se je predrznil ogerski minister notranjih stvari tako samooblastno in očitno prekršiti postavbe glede hrvatske avtonomije.

Naredba pravi, da se mora mažarska zastava z zajedniškim grbom razobesiti na Hrvatskem na vseh zgradbah, kjer so nameščeni zajedniški uradi. Tudi do zdaj so se razobešale na svečanostne dni take zastave, ali so jih morali varovati stražarji. Misli li mažarski minister, da bodo te zastave zdaj, ko je on izdal omenjeno naredbo, postavno razobešene na Hrvatskem? V tem pogledu se vara on in njegovi tovariši, ki so odobrili ta njegov nepostavni korak. Po nagodbi od leta 1868. je Hrvatska popolnoma avtonomna i v zakonodavstvu i v eksekutivi v vseh notranjih stvareh, a to eksekutivo vodi jedino ban in nobeden drugi. Kako se je moglo vendar zgoditi, da so mažarski ministri popolnoma prezrli to temeljno postavbo hrvatske avtonomije.

A kako, da jih ni opozoril nato hrvatski minister, ki bi vendar moral znati za take stvari? A kaj poreče ban, ki je vendar prvi čuvar hrvatskega ustava ter odgovoren za svoja dela hrvatskemu saboru, ki ga mora radi tega, če ostane izdana naredba zares veljavna tudi za Hrvatsko, pozvati na odgovornost, ker bi prekršil tudi on ustav hrvatski, ko se ne bi uprl takemu krivemu tolmačenju nagodbe. Sicer je znano, kakšnih nazorov je ban glede mažarske zastave. On se je v zadnjem saborskem zasedanju jasno izrazil, da imajo postavbe ogerskega sabora iz leta 1848. veljavo tudi za Hrvatsko, a ker je v teh postavah bila sprejeta mažarska zastava kot takšna za vse zemlje ogerske krone, mora veljati zdaj tudi na Hrvatskem.

Toda to so čisto krivi nazori, kakor je hrvatska opozicija dokazala, kajti ogerske postavbe iz l. 1848 niso bile na Hrvatskem nikdar razglašene, a glede mažarske zastave ni v nagodbi iz leta 1868 niti

besedice, marveč se omenja le hrvatska zastava z zajedniškim grbom. Banovi in njegovih oprod dokazi za veljavnost mažarskih postav na hrvatskem teritoriju ne temeljijo se tedaj na pozitivnih dokazih, marveč je vse le samovoljno govoričenje v korist mažarskemu zistemu. Vrlo važen dokaz, da mažarska zastava ni postavna na Hrvatskem, je ta okolnost, da hrvatska domobranska vojska rabi le hrvatsko zastavo in tudi prisega na njo, in vendar je domobranstvo zajedniška zadeva.

Mažarski ministri pa s to naredbo glede mažarske zastave niso samo prekršili nagodbene postavbe, nego so tudi hrvatski narod ž njo najhuje razžalili. V naredbi je zapovedano, da se mora mažarska zastava razobesiti tudi 11. marca, tedaj na dan, ko je s potrjenjem dotičnih mažarskih postav bila Hrvatska zbrisana izmed slobodnih kraljevin. In ta dan naj zdaj slavi hrvatski narod, oni narod, ki si je z mečem v roki svojo po teh postavah poteptano samostalnost obranil, ter dokazal, da noče robovati mažarskemu sosеду, pač pa v zvezi ž njim živeti ali le kot ravnopraven narod. Hrvatski narod je prosvedoval proti postavi, ki je bila letos sklenjena v ogerskem saboru glede praznovanja dne 11. aprila, ker se je le ta sklenila tudi v ime Hrvatske, kar je bilo seveda čisto nepostavno. A prosvedoval bode gotovo tudi proti temu, da se na ta dan po Hrvatskem razobeša mažarska zastava, ki bi pri Hrvatih budila le one neugodne in žalostne dogodke, katere so pretrpeli onega leta, in pa občutke srampotne odvisnosti.

Nadjamo se, da se bode o tem ravnanju mažarske vlade spregovorilo v bodočem hrvatskem saboru, in da se bode vsa stvar razjasnila, kako je bilo mogoče, da se je moglo sploh kaj takega zgoditi. Vemo sicer, da se nahaja med člani hrvatskega sabora le odveč mamelukov, ki bodo branili ta nepostavni korak mažarske vlade, a ž njo tudi svojega vodjo, ki je bržkone glede te stvari sporazumen s prvo; toda kaj porečejo bolji člani mažaronske večine, katerim je vendar že nekaj stalo do narodne časti in svojega ugleda.

Ne moremo si misliti, da bi tako učen in vesten mož, kakor je dr. Pliverić, v tej zadevi mogel molčati, ali celo odobravati kršenje nagodbe, na katero se on neprenehoma pozivlje. Tukaj se bode treba postaviti v obrambo domačih pravic vkup z opozicijo, kajti če se bode v tako očitnem kršenju naših postav popuščalo, potem je naša avtonomija v kratkem zginila. More se zgoditi, da kmalu poskuša svojo srečo tudi še kateri drugi minister, kako bi se vmešal v hrvatske avtonomne stvari. Pravosodni je to že večkrat poskušal, toda ni uspel, a zdaj bi mogel, če bode odločno ravnal, kakor je minister za notranje stvari. Potem naj pride pa še minister za bogo častje in nauk ter začne uvajati v vse šole brez razlike mažarsščino, in kaj ostane še od avtonomije? Tako se godi vsakemu narodu, ki popušča bodi si v katerikoli stvari svojemu sosеду, zguba se mu kaže povsodi; zategadelj ostani trd in neizprosni v vsem, kjer je treba braniti pravico in čast svojega naroda. Tak bi moral biti tudi hrvatski narod, ko bi hotel ohraniti neokrnjene svoje pravice. Opozicija hrvatska je pokazala, da je na pravem potu, in ko se jej pridruži ves narod, ne bodo se mogle goditi nič več takšne povrede narodnih in državnih pravic njegovih.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. junija.

Izjava parlamentarne desnice. Kakor se nam je včeraj sporočilo, izdala je parlamentarna desnica svojo izjavo na volilce po nekoliko spremenjenem načrtu poslanca Jaworskega, ki pa v narodnostnem pogledu ne ugaja posebno zastopnikom najbolj tlačenih manjših slovanskih narodov. Besedilo omenjene izjave slove nastopno: Večina je storila rade volje vse, kar bi moglo pospešiti dela v parlamentu, in je opustila vse, kar bi moglo ista ovirati. Rade volje je opustila zopetno izvolitev prejšnjega državnozbornskega predsedstva, opustila vse ostreje korake za slučaj motenja zborničnih razprav, pritrdila je na ljubo Nemcem spremenjenim Gautschevim jezikovnim naredbam ter sploh ni skušala krajšati jezikovne razprave s predlogi na konec debate. Povodom predložitve proračunskega provizorija in prevažnih socijalno-političnih zakonskih osnov je parlamentarna ko-

misija desnice vse poskusila, da se prične o njih parlamentarna razprava zato, da se varujejo v ustavi zajamčena prava, deloma pa v korist zelo oškodovanega narodnega gospodarstva. Ker pa opozicija povodom posvetovanja klubovih načelnikov ni hotela pritrditi nobenemu predlogu desnice in ker pomanjkljivi poslovni red žal ne more stati mej navalom opozicije, morala je poslanska zbornica znova ustaviti delo, ne da bi bila mogla v najmanjši meri ustreči zahtevam v težavni krizi se nahajajočega poljedelstva, obrtnega in delavskega stanu, ter z izvedbo nameranih investicij in nagodbe z Ogersko razbremeniti tostransko polovico ter zboljšati deželne finance. Do volitve jezikovnega odseka pa niti ni prišlo in nič manj ko 51 večinoma opozicijskih govornikov se nahaja ob zaključku zasedanja še v govorniškem zapisniku. Izražajoč najgloblje obžalovanje vzpričo takim razmeram izjavlja parlamentarna desnica, da ne more prevzeti zanje prav nikake odgovornosti, in da je vključ z dosedanjim neuspehom in številnim neosnovanim napadom še vedno voljna, donášati žrtve v dosego zaželenega cilja, pred vsem resnega parlamentarnega dela. Vztrajati pa hoče tudi nadalje neomajno pri načelih, izraženih v adresnem načrtu iz leta 1897. — To izjavo podpisali so zastopniki vseh desninskih strank, akoravno so si mnogi slovanski zastopniki želeli, da bi bil prodrli načrt posl. dr. Kramarja, ki je mnogo bolj radikalen v narodnem oziru.

Palackega slavnosti v Pragi vdeleže se poleg nebroj zastopnikov slovanskih narodov v Avstriji tudi zastopniki ostalih Slovanov v Evropi in mej temi posebno Rusi. Zastop ruskega glavnega mesta Petrograd bo položil na grob Palackega krasen venec, katerega dovede v Prago posebna deputacija, na čelu jej general Komarov, izdajatelj »Sweta«. »Novoje Vremja« objavlja povodom te slavnosti zelo obširen članek, v katerem se naglašja, da je ruski narod ravno tako dolžan slaviti spomin velikega Slovana, kakor njegovi sorojaki, ker se je Palacky neumorno boril za slovansko idejo ter ob enem tudi za obstoj in neodvisnost Avstrije, ki goji z Rusijo najboljše prijateljske razmere.

Imenovaní predsednik graškega nadsodišča po poročilih raznih listov še sedaj ni na svojem novem mestu, pač pa se nasprotno govori, da bo premeščen grof Gleispach na neko drugo mesto. Iz nekega vira se z gotovostjo zatrjuje, da bo tirolski deželni glavar grof Brandis iz zdravstvenih oziror v najkrajšem času upokojen in pride na njegovo mesto predsednik nadsodišča v Inomostu, Esterle, na to mesto pa se pozove grof Gleispach. — Nasprotno pa poročajo graški listi, da se je grofu Gleispachu dovolil trimesečni dopust. Prva, posebno pa še druga vest sta kaj malo verjetni, lažje pa se je sprijazniti z mnenjem nekaterih krogov, ki trdijo, da zasede grof Gleispach v kratkem mesto senatskega predsednika pri najvišjem sodišču.

Splošne volitve v Nemčiji vrše se že jutrišnji dan in vendar ni opaziti nikakega količaja živahnega volilnega gibanja. Zdi se, kakor bi bilo že vse pripravljeno na odločilni boj in se nahajalo v najbolji zavesti, da je zmaga tej ali oni stranki zagotovljena. Jediní vrišč je provzročilo tajno pismo državnega tajnika Posadovskega na uradnike in sploh državne uslužbenice, v katerem se jim zabičava, naj se ogibajo socijalističnih mrež. Ako se pomisli, da bo bodoči državni zbor moral poleg nebroj več ali manj važnih zakonskih osnov obnoviti tudi lepo vrsto raznih trgovinskih in drugih pogodb, se je res čuditi, da je opaziti poslednji dan na volilnem bojišču samo nekaj protisocijalističnih in protiagrarnih borilcev.

V francoski poslanski zbornici se je vršil predvčeranjim prvi boj v novem zasedanju, ki pa je ostal še nedoločen. Vršila se je namreč prva seja po izvolitvi predsedstva in odsekov. Govoril je najprej predsednik Deschanel o nujnih nalogah francoskega parlamenta, potem je zajahal svojega strogo radikalnega konja socijalist Millerand. Izražal je željo, naj vlada takoj pojasni svoj program za bodočo parlamentarno dobo, sicer pa rekel, da ne veruje nikomur, ki se opira na klerikalno stranko, torej tudi Melineju ne. Najboljši republikanci in reformatorji so le socijalisti in kot taki hočejo podpirati le ono vlado, ki bo delo-

vala v tem smislu. Za njim se je pa oglasil za besedo ministerski predsednik, da odgovori na interpelacijo Millerandovo. Ministerski predsednik je ostro bičal socijalistiško stranko. Konstatoval je, da je izgubila socijalistična klika več važnih postojank in se vzdržala na površju sploh le s pomočjo najrazličnejših sleparij mej kmetskim in delavskim ljudstvom, kateremu je obljubovala vse mogoče in nemogoče stvari, popolno pa zatajila svoj pravi program. Odgovarjajoč na nadaljna izvajanja je naglašal Meline, da prebivalstvo ne hrepeni po reviziji ustave, marveč želi le, da se preosnuje zbornica v tem smislu, da se manj peča s politiko in bolj s koristnimi deli. Vse parlamentarne stranke pozivlja, naj sklenejo premirje in se resno jamejo pripravljati na svetovno razstavo v Parizu. Za njim je govoril še jeden najzagrizenejših opozicijonalcev Bourgeois, ki je napadal vlado radi alijance z sovražnimi elementi, mej katere je po njegovem mnenju prištevati vse protižidovske in protisocijalistične stranke. Razprava se je nadaljevala včeraj, o kateri pa še ni obširnejih poročil.

Gimnazijska petdesetletnica.

(Spisal prof. dr. A. Medved.)

Tekoče leto je leto slavnih obletnic, posebno v naši avstrijski državi. Praznovali smo že dvajsetletnico velepomembnega papeževanja in šestdesetletnico vzornega duhovništva vladarja svete cerkve, Leona XIII. Kmalu se začnejo po vesoljnem našem cesarstvu slovesne svečanosti v proslavo plodonosnega, zgodovinsko toli važnega vladanja presvitlega cesarja Fran Josipa I. Gotovo bodo oživile pristni avstrijski duh in združile zopet, česar tisoči vroče želijo, avstrijska srca v medsebojni ljubezni in v prepričanju, da se je treba naše države tesneje in odkritosrčneje okleniti, kakor se to v zadnjem času sem ter tje kaže.

V kipeči radosti slavnostnih dni pa ne smemo pozabiti obletnice zelo važne ustanove, ki ima brez dvoma za naš duševni razvoj velik pomen, — petdesetletnice avstrijske gimnazije. Naše razumništvo se je večinoma na obstoječih gimnazijah izobraževalo, uživalo je poduk na zavodu, ki se je v sedanji obliki ustanovil pred 50 leti. Ob enem z gimnazijo slavi svojo petdesetletnico tudi c. kr. naučno ministerstvo, ki je istotako mogočno vplivalo ne le na duševni, temveč i na politični ter verski razvoj v novejši dobi med avstrijskimi narodi.

Leta 1848, osem dni po groznem viharju meseca sušca na Dunaju, ustanovila je takratna vlada samostojno ministerstvo za bogočastje in poduk, vendar je bil oddelek za bogočastje še dalje časa v področji ministerstva notranjih zadev. Prvo važnejše podjetje naučnega ministerstva bilo je združenje obeh modroslovnih letnikov s šestrazredno gimnazijo; tako je nastala današnja osemrazredna gimnazija.

Prvi naučni minister je bil Frančišek baron Sommaruga od 1. aprila do 18. julija 1848. Njegov naslednik je bil dr. Anton Doblhoff-Dier, za kojega je pa skoraj vse posle opravljal znani modroslovec in pesnik dr. Ernest baron Feuchtersleben, ki je bil tajnik v naučnem ministerstvu. Tudi Doblhoff-Dier je bil le nekaj mesecev naučni minister; zaporedoma so mu hitro sledili prejšnji finančni minister baron Filip Krauss, za njim grof Frančišek Stadion in za tem vitez Ferdinand Thinnfeld.

28. julija 1849 bil je naučnim ministrom imenovan državni namestnik na Češkem, grof Leon Thun, kojega delovanje je v Avstriji za poduk trajnega in slavnega spomina. Bil je izvanredno nadarjen diplomat in priznan veščak na obširnem polju nižjega in višjega poduka. Naučni minister je bil med vsemi do sedaj najdalje, po mnogoterih odlikovanjih je odstopil 20. oktobra 1860. Sledil mu je baron Josip Al. Helfert do 15. junija 1863. Po njegovem odstopu združili so naučno ministerstvo z ministerstvom notranjih zadev. Še le leta 1867 bilo je zopet z nova ustanovljeno in naučnim ministrom je bil imenovan vitez dr. Anton Hye in za njim dr. Leopold Hasner, ki je izdal sedanje postave za ljudske šole. Poznejši naučni ministri so bili dr. Karol pl. Stremayer, vitez Adolf Tscha-

buschnigg, dr. Josip Jireček, zopet Stremayer (1871 — 1879), potem baron Žiga Conrad (do 1885), dr. Pavel Gautsch-Frankenthurn (do 1893), dr. Stanislav vitez Madeyski (1895), dr. Edvard Rittner, zopet Gautsch (do 1897), grof Vincencij Baillet de Latour in sedanji naučni minister grof Bylandt-Reith.

Za gimnazije je velikega pomena minister Conrad, ki je izdal izborno, od strokovnjakov enoglasno pohvaljeno »Navodilo za poduk na gimnazijah«. Tudi Gautsch je izdal več vplivnih preosnov; prenovil je nadzorovanje na gimnazijah in v cerkvenem oziru pridobil si je brezdvomno nevenljivih zaslug s tem, da je podelil mnogoterim zasebnim gimnazijskim zavodom pravico javnosti. Cerkvenim redovom je s tem storil veliko uslugo. Frančiškani v Bolzanu, jezuitje v Kalksburgu, šolske sestre v Mariboru imajo po njegovem privoljenju javne zavode, v katerih z velikim uspehom tekmujejo s svetnim učiteljstvom.

Oziraje se na gimnazije je Gautsch še večje preosnove nameraval. Hotel je namreč gimnazijo postaviti zopet bolj na humanistično stališče, kakor je bila nekdanj.

Pred 1848. l. delila se je gimnazija v štiri nižje, takozvane gramatikalne razrede, in v dva višja, humanitetna razreda, poetiko in retoriko. V vsakem razredu učil je vse predmete le eden profesor, razrednik, samo verozakon je predaval za vse razrede poseben duhovnik. Glavni predmeti so bili: latinščina, zgodovina in zemljepisje, matematika in od 3. razreda višje grščina. Značaj takratnih gimnazij je bil toraj jezikoslovno-humanističen, sedaj pa je bolj realističen. Gimnazije so bile prej večinoma v duhovni oblasti; podučevali so skoraj izključno duhovni. Posebno trije redovi sloveli so kot izborni odgojitelji: benediktinci, jezuitje in na Češkem, Moravskem ter sp. Avstrijskem pijaristi. A tudi frančiškani so imeli več odličnih gimnazij, istotako cistercijani, premonstratenzi, avgustinci, dominikanci in v Galiciji bazilijani. Nekaj gimnazij so vodili tudi svetni duhovniki.

Zveza med gimnazijo in med vseučiliščem sta bila dva letnika liceja, takozvano »modroslovje«. Že pod ministrom Sommaruga je predlagal dvorni svetovalec dr. Fr. Exner, naj se združita z gimnazijo. 28. avgusta 1848. l. izdalo je naučno ministerstvo »provizorično navodilo o poduku v naravoslovju, v nemškem jeziku in tudi v drugih deželnih jezikih v smislu narodne izobrazbe«. V decembru istega leta so se otvorile na Dunaju prve osemrazredne gimnazije.

Dr. Fran Exner in Herm. Bonitz sta sestavila »navod za preosnovo avstrijskih gimnazij in realk«; po njem se je razvil poduk na sedanjih gimnazijah in realkah. Vendar je med strokovnjaki o realkah še sedaj različno mnenje o njihovem namenu in o obsegu predmetov, ki se naj na njih podučujejo. Celó o imenu niso edini, naj se li zovejo »realke« ali »meščanske šole« (kateri izraz rabi Exner-Bonitzov navod); nekteri menijo, da realk sploh ni potreba; če se pa že kje osnovijo, naj bodo deželni zavodi, ki toraj državi ne nalagajo nobenih bremen.

Gimnazija je pa ostala zvesta svojemu prvotnemu načrtu. Spremembe, ki so se tekom let ž njo zgodile, so zelo malenkostne. Njen namen je jasen, mnogo višji, kakor pa na realkah; gimnazija mora odraslo mladino za vseučiliščne študije usposobiti na podlagi vsestranske izobrazbe. Da se v novejšem času na gimnaziji zahteva mnogo več uspehov v matematiki in naravoslovju, je jako modra, umestna in po vsem opravičena uvedba; ž njo se le zahteva, da se naj mladini raztolmači vsakršni napredek v svetovni omiki. A kdo ne ve, kako mogočno in mnogolično se je v novejši dobi razvilo ravno naravoslovje, kemija, fizika in astronomija! Z vedno rastočim razvojem v imenovanih strokah raste i potreba, seznaniti človeškega duha z novimi iznajdbami na obširnem polju vesoljne izobrazbe.

Število gimnazij se je v zadnjih 50 letih več kakor podvojilo. V tem oziru je naša država velikansko napredovala. Jasneje in določneje, kakor vsako razmotrivanje, govore tukaj številke same. Po posameznih deželah računjeno, bilo je gimnazij s pravico javnosti

1. 1848:	1. 1898 jih je:
na sp. Avstrijskem	9 28
» zg. Avstrijskem	2 5
» Solnograškem	2 2
» Štajerskem	4 8
» Koroškem	2 3
» Kranjskem	2 5
» Primorskem	4 5
» Tirolskem	8 11
» Češkem	21 56
» Moravskem	7 24
v Galiciji	13 30
» Šleziji	3 7
» Bukovini	1 4
» Dalmaciji	3 5

Skupno je toraj bilo l. 1848 81 gimnazij v Avstriji, letos jih je 193 s pravico javnosti in 8 zasebnih gimnazij, med kojimi jih je 5 v duhovni oblasti. Razven tega je še v Celju posebna slovenska nižja gimnazija in v Tridentu popolna osemrazredna. K tem gimnazijam moramo šteti tudi 2 »gimnaziji za dekleta«, 1 na Dunaju, 1 v Pragi. V Libercah je združena z realno popolna gimnazija, ki zgoraj ni ušeta.

Prezreti se nadalje ne sme, da imajo gimnazije večinoma v posameznih razredih vspelednice ali paralelke; v nekaterih razredih po 2, 3, celo 4. Ako bi iste šteli kot posebne gimnazije, lahko rečemo, da ima Avstrija nad 300 gimnazij.

S tem pa število še vedno ni dopolnjeno. V nekaterih krajih, posebno v glavnih mestih, na Dunaju, v Pragi, v Ljubljani, so gimnazije tako prenapolnjene, da je od leta do leta nujnejša potreba ustanoviti nove, samostalne gimnazije. Prevelikemu navalu na gimnazijah v glavnih mestih je ministerstvo nameravalo odpomoči z ustanovitvijo gimnazij v manjših mestih, kar pa nima zaželenega uspeha, kajti mladina si izvoli vedno rajši za svoje študije velika mesta, kjer je večji in živahnejši promet ter so posebno za ubožnejše dijake ugodnejše razmere; nudi se jim več prilike za zasebno podučevanje in tudi podpore so obilnejše, kakor pa v malih mestih.

Primerjaje Avstrijo z drugimi državami glede na humanistični poduk, kakoršnega podajajo gimnazije, zavzema naša država zelo častno mesto. Absolutno imajo se ve druge države večje število zavodov, ki so našim gimnazijam enaki; v primerju s številom prebivalstva pa nadkriljujejo Avstrijo (relativno) samo Angležka, Francoska in nekatere provincije na Nemškem.

S ponosom smemo toraj reči Avstrijani, da je izobrazba pri nas na jako visoki stopinji, bati se nam ni nobene primere z drugimi državami.

Da se je dosegel na odgojevalnem polju tako nenadno lep uspeh, so provzročili odlični strokovnjaki zadnjih 50 let. Ob petdesetletnici naših gimnazij se moramo i njih s hvaležnostjo in z laskavo hvalo spominjati.

Izšla so že posebna dela, v katerih priznani veččaki slavijo dolgotrajen in neumoren trud vrlih zaslužnih mož, ki so povzdignili avstrijsko gimnazijo do sedanjega razvoja. Dr. S. Frankfurter je izdal krasen spis o grofu Leonu Thunu, ki ima pač največje zasluge v tem oziru, o Bonitzu in Franu Exnerju; prof. Jos. Holzer je v časopisu »Avstrijska srednja šola« prav temeljito našel kratko zgodovino avstrijskega naučnega ministerstva in naše gimnazije, s kojega dovoljenjem so deloma posnete i te vrstice, istotako so krasni članki o onih slavnih možeh v izvrstnem Wurzbachovem »Življenjepisnem besednjaku«.

Veliko slovesnost v proslavo gimnazijske petdesetletnice nameravajo prirediti poklicani krogi na Dunaju.

Prav tako. Zavod, za narodno omiko tako važen in pomenljiv, kakor nobeden drugi, zasluži, da se ob slovesnejših obletnicah proslavi!

Daj Bog, da bi ostal vedno neomadeževano svetišče prave omike, ki blaži srce in bistri duha, oha pa vnema in navdušuje za vzvišene, rajske vzore!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. junija.

(Presvitli knez in škof ljubljanski) je danes obiskal deželno bolnico ter se ondi dalje časa mudil.

(Gospodarstvo dolenskih železnic) Redni občni zbor konsorcija dolenskih železnic je bil minolo

soboto na Dunaju. Dohodkov je bilo 210.235 gld., stroškov za obrestovanje in amortizacijo osnovnih obligacij 259.891 gld. — Od tega primanjkljaja doplača rezervni zaklad 3530 gld., drugih 46.125 gld. pa plača dežela Kranjska, ki je prevzela poroštvo za dolenske železnice.

(Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji.) Premesčena sta č. gg. kapelana: Josip Cegnar, kapelan v Moravčah kot beneficij na Vrhpolje; Frančišek Žužek iz Preddvora v Moravče.

(Slovenski klub na Dunaju) priredi svoj zabavni večer v soboto 18. junija t. l. v dvorani L. Pelikanove restavracije »Zum Weingarten«, VI., Getreidemarkt št. 5, I. nadstropje. Na tem sestanku bode sodeloval pevski zbor sl. akademičnega društva »Slovenije«; tenorsolo poje g. arh. Janko Krsnik v pesmih: »Na tujih tleh« in »Njega ni« od A. Nedveda; na glasovirju spremlja g. arh. Viktor Adamič. — Slovenci na Dunaju! Pridite mnogoštevilno na poslednji sestanek v tej sezoni! — Začetek ob osmih zvečer. — Pred klubovim večerom ob sedmih bode odborova seja podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju.

(Shod katehetov.) Novi katekizmi avstrijskih škofov so že upeljani na nekaterih šolah pri nas, deloma se šele vpeljujejo. Slišati je o njih mnogo priznanj, a tudi pritožb se ne manjka. Toda glede vsebine in načina sostave mi tu ni govoriti, kajti tu se mi zdi na mestu rek: Roma locuta, causa finita. Zapoved višje cerkvene oblasti nam bodi sveta, če se tudi včasih ne bi zlagala z našim mišljenjem in našo voljo. A glede načina, kako bi se razlagal in vspešno podučeval novi katekizem, zdi se mi odprto široko polje. Res je, da so tudi glede na to, kako bi se razdelil katekizem po posameznih učnih skupinah, — izdali imenovani škofje nekatera navodila, a ta so tako splošna, da bo treba v konkretnih slučajih šele določiti, za kateri razred in katere učence je ta ali oni katekizem. Naše sedanje šolstvo, zlasti pri nas, ni razdeljeno na nižjo, srednjo in višjo skupino, temveč v jedno, dvo, tro in četverorazrednico itd. Glede na to dejanjsko razdelitev treba bi bilo tudi razdeliti razne vrste katekizmov. In ravno v tem bo posameznik težko pravo zadel. Priliko sem imel govoriti s tem in onim katehetom-strokovnjakom, kateri katekizem naj bi se upeljal postavim na jednorazredni razdeljeni ljudski šoli. Pri tem ko jednemu zadostuje samo mali katekizem, zahteva odločno drugi srednji katekizem, a tretji pa oba in sicer malega za tretje šolsko leto, srednjega pa za četrto in nadaljna šolska leta. Razvidno iz tega je, da tu vlada neodločnost in prevelika razlika. Po mojem mnenju bi bilo glede na te razmere najbolje, da se skliče shod katehetov še letos med velikimi počitnicami, na katerem bi se vsestransko obravnavalo o načinu upeljavanja ter razdelitve novih katekizmov po naših šolah. Vspehi in resolucije tega shoda naj bi se naznačili škofijstvu (oziroma škofijstvom), katero bi potem potrebno ukrenilo v prosep uspešnega podučevanja krščanskega nauka. — Kje in kako naj se napravi ta shod katehetov vredi naj začasni odbor, ki se naj sestavi ad hoc. — Le še jedno reč naj omenim, katera mi je posebno pri srcu in naj se ne pozabi, in to je ustanovitev katehetskoga lista, katerega potrebujemo tako krvavo. Učitelji imajo svoje glasilo pri nas, a kateheti smo brez njega, dasiravno nas ni tako majhno število, moči za izdavanje in podpiranje takega lista pa tudi gotovo ne manjka. Morebiti bi bila njegova priloga prav zanimiva, glaseča se na ime: »Misijonska sporočila«, katera bi imela nalogo, buditi in ohranjevati sedaj trdo spečega heroičnega misijonskega duha med nami. Živel toraj prvi slovenski katehetskni shod! Živel prvi slovenski katehetskni list! L. + 73.

(Iz Št. Vida pri Zatičini.) Letošnje leto je izvanredno nemirno. Binkoštno soboto zvečer ob 1/7. uri čutili smo tukaj močan navpičen potresni sunlej. Tudi oblaki nam ne prizanašajo. Dne 9. t. m. je treščilo zaporedoma v dva kozolca, od katerega je jeden pogorel. V praznik presv. Rešnjega Telesa je strela zopet dvakrat udarila v drevesa, hvala Bogu, brez škode. V soboto 11. junija pa je treščilo v zvonik podružnice v Št. Pavlu. Strela se je v cerkvi razdelila na dve strani. Zvonik je precej močno poškodovan, v cerkvi ni škode. Tudi deževje je zadnje dni

pretilo napraviti veliko škode. Voda je naraščala in poblatila več travnikov, da prva košnja ne bo posebno dobra; hvala Bogu, deževje se je ustavilo, sicer bi bilo tudi polje zavoljo povodnji v nevarnosti.

(Koroške novice.) Doktorjem filozofije je bil dne 13. t. m. na graškem vseučilišču promoviran č. g. Janez Quitt, duhovnik celovške škofije. — Koroško vrtnarsko društvo napravi letos od 5. do 8. septembra v Celovcu jubilejno cvetlično in vrtnarsko razstavo. — Dne 13., 14. in 15. avgusta napravljajo koroški udeleženci bosenske vojske leta 1878 večje slovesnosti v Celovcu. — Drugo letošnje porotno zasedanje je v Celovcu od 13. do 18. t. m. Pred porotnike pride 13 obtožencev. — Dne 28. in 29. t. m. bodo slovesno obhajali štiridesetletnico obstanka celovške tobačne tovarne. — Zlato poroko obhaja dne 19. t. m. v Celovcu vpokojeni c. kr. računski svetovalec Franc Košičik, rodom Slovenec. — Slabo se je na dunajski jubilejni razstavi pokazala koroška c. kr. kmetijska družba. Kar kaže tam, je tako revno in neznančno, da pišejo celo »Freie Stimmen«, da bi bilo boljše, ko bi bila kmetijska družba ostala doma. No, se pač v vsem kaže, koliko da je vredna ta naša c. kr. kmetijska družba.

(Iste besede. Isti zmisel) V zadnji seji tržaškega mestnega sveta, ko se je obravnavalo o uporabi 12 milijonnega kredita, je svetovalec žid Venzian izustil staro obrabljeno frazo, da bode slovenska okolica, ki bode seveda prinašala svoj del k temu dolgu, že imela tudi dobrot od teh milijonov, kar jih bode mesto izkazati zamoglo. To je že kaj starega, da trž. okolica dobi od mesta, kolikor jej le-to dati »more«, recimo hoče. Z drugimi besedami: »zahl' Krobot«.

(Streljanje zoper točo) so začeli vpeljavati po mnogih krajih na Slovenskem. Ker se je bilo to skozi dve leti dobro obneslo v vinogradih v Slovenski Bistrici, vpeljali so možnarje s širokimi cilindri tudi pri Mariboru. Letos so začele možnarje naročevati pri znani slovenski tvrdki Lorber & Pehani v Žalci, ki ima prvo tovarno te stroke, tudi občine na Dolenskem, n. pr. v krškem okraju, v mokronoškem okraju, v Belokrajini, na Goriškem i. dr. Ker je stvar silno važna, želeti je, da bi se marljivo poročalo o vspehih, ki jih ima to streljanje zoper pogubonosno točo. »Dom.«

(Grof Badeni — ministerski predsednik v Italiji.) Razni listi poročajo, da grof Badeni, bivši minister predsednik, že dalje časa boleha na duhu, ter da je poslal že pet pisem kralju Umberto, v katerih se mu ponuja za ministerskega predsednika.

(Prepozno.) Gost: Natak, vi ste se pri računu gotovo zmotili. Tukaj ste mi dali... — Natak: Oprostite, sedaj je že prepozno. To se mora takoj povedati. — Gost (spravi denar): No, nič ne de, vsaj ste mi samo jeden goldinar preveč nazaj dali.

(100.000 kron in štirikrat 25.000 kron) so glavni dobitki velike jubilejne razstavne loterije, ki se izplačajo v gotovini z odbitkom le 20 odstotkov. Opozarjamo svoje č. bralce na to, da se vrši prvo žrebanje nepreklicno dne 25. junija 1898.

Društva.

(Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu pri Zatičini) bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 26. junija, ob 3. uri popoldne v sobi brainega društva »Katoliški napredek« po sledečem vspeledu: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo računskega pregledovalca. 3. Sklepanje o potrjenju letnega računa. 4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika. 5. Slučajnosti. — Iz letnega računa imenovane zadruge povzamemo sledeče: Pristopilo je tekom leta 1897 novih udov 115, izstopil jeden; število vseh zadružnikov koncem leta 1897 je bilo 201; prometa je bilo 71.739 gld. 69 kr., in sicer sprjemkov 37.204 gld. 63 kr., izdatkov 34.535 gld. 6 kr. Vložilo je tekom leta 1897 72 vložnikov 127krat 27.404 gld. 85 kr., vzdignilo 27 vložnikov 5259 gld. 25 kr. Obresti, ki so se kapitalizovale, je naraslo 690 gld. 25 kr. Vloge se obrestujejo po 4 1/2 odstotka. Posojil se je dalo 127 zadružnikom 17.031 gld., vrnilo se je 15 posojil v znesku 1731 gld. Čistega dobička je 136 gld. 4 1/2 kr. Rezervni zaklad znaša 157 gld. 34 kr. Posojilnica napreduje vidno; v prvih petih mesecih letošnjega leta je prometa že nad 49.000 gld. Naprej za blagor ljudstva!

(Delavsko podporno društvo v Celji) je priredilo v nedeljo 12. t. m. svoj prvi društveni shod v »Narodnem Domu«. Udeležba je bila velika, tako da so bili vsi lepi prostori »Narodnega Doma« prenapolnjeni. — Shod vršil se je lepo mirno, kajti socialni demokrati se ga niso udeležili. Govornik gosp. dr. Krek iz Ljubljane je z jako razločnimi besedami popisal delovanje nemških judov v Avstriji in njih pomagavec soc. demokratov. — G. J. Kržišnik iz Tešarjev govoril je o naših potrebah in zahtevah ter posebno poudarjal, da bi se slovenski delavci združili, kajti le v edinosti je moč. Upamo, da nas bodeta gospoda govornika še večkrat razveselila in poučila s svojimi jedrnatimi besedami. Navdušenje je bilo jako veliko in ploskanja ter živio-klicev ni bilo ne konca ne kraja. Prepričani smo, da je marsikateri udeleženec shoda, ki je še morda poprej blodil o sreči, katero socialni demokrati pridigujejo, izprevidel, da je to le pesek v oči. Na shodu je tudi veliko novih udov pristopilo k društvu, tako da zdaj šteje društvo okoli 300 udov. — Dragi rodoljubi, pristopite v obilnem številu k društvu, če ne kot redni, pa kot podporni ali pa ustanovni udi. Udnina znaša za celo leto za redne in podporne ude 1 gl. 20 kr., za ustanovne pa jedenkrat 25 gl. ali pa v petih letih po 5 gl. — Podpirajte torej vsak po svoji moči to velepomembno društvo, katero ima namen, boriti se za vero, prostost in blagostanje ter omiko slovenskega delavskega stanu napram soc. demokratom in judovskim kapitalistom. Kdor želi pristopiti k društvu, naj pošlje svoj znesek društvenemu blagajniku: gosp. Jakob Omladič v Gaherji, p. Celje. Imena podpornih in ustanovnih udov se bodo v časopisih naznanila.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu.) 10. izkaz: 100 gl. je izročil blagajniku velečastiti gospod deželni odbornik Fran Robič, ki jih je nabral med svojimi prečastitimi kolegi v državnem zboru. K tej svoti so darovali: 10 gl. veleč. gospod deželni odbornik Fr. Robič, c. kr. profesor, posestnik, deželni in državni poslanec; po 5 gl. veleč. g. L. Einspieler, kanonik in državni poslanec; veleč. gosp. dr. Andr. Ferjančič, c. kr. dež. sod. svetnik, drž. poslanec in podpredsednik državnega zbora; veleč. gospod dr. Anton Gregorčič, sem. profesor, deželni in državni poslanec; veleč. g. dr. Lavoslav Gregorec, kanonik, dekan, župnik in državni poslanec; veleč. gospod dr. Iv. Krek, sem. profesor in državni poslanec; veleč. gospod J. Kušar, državni poslanec, veleč. gospod dr. J. Perič, državni poslanec; veleč. gospod Viljem Pfeifer, deželni in državni poslanec; veleč. gospod J. Pogačnik, c. kr. poštari in državni poslanec; velečastiti gospod Fr. Povše, veleposestnik, deželni odbornik in državni poslanec; veleč. gospod J. Spinčič, c. kr. profesor in državni poslanec; veleč. gosp. dr. A. Stojan, državni poslanec; veleč. gosp. Fr. Šuklje, c. kr. dvorni svetnik in državni poslanec; veleč. gospod J. Vukovič, državni poslanec; veleč. gosp. J. Wachniajn, državni poslanec; veleč. g. J. Winnicki, državni poslanec; veleč. gosp. Jožef Žičkar, župnik, deželni in državni poslanec; veleč. gosp. dr. Ignacij Žitnik, državni poslanec. — Za ta preblaga darila izreka odbor najprisernejšo zahvalo. — Nadaljnji prispevki naj se blagovolijo pošiljati toč. blagajniku g. prof. Fr. Železinger-ju, Gradec, Zinzendorfgasse 32.

Narodno gospodarstvo.

Razpis nagrade.

Belgijsko ministerstvo za industrijo in delo je razpisalo nagrado v znesku 50.000 frankov za iznajditelje take užigalne tvarine za žvepljenke brez belega fosforja, ki se bodo na vsaki ploski lahko užigale. Tekmovanje za to nagrado je vsem narodom pristopno. Natančni pogoji razpisa so vsakteremu na ogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 15. junija. Slovanska krščanska narodna zveza je odposlala danes k ministerskemu predsedniku grofu Thunu odposlanstvo (Povše, Robič, Einspieler, Spinčič in Wachnianin), ki je pojasnilo Thunu razmere Slovencev, Hrvatov in Rusinov. Posebe so odposlanci poudarjali, da jezikovno vprašanje ni samo češko-nemško, marveč da je posebnega pomena tudi za Slovence, Hrvate in Rusine, ker posebe pri teh narodih še ni vredena jednako-pravnost. Slovenci in Rusini so za avtonomijo, toda le za tako, da so varovane narodne pravice manjšin. Grof Thun je z zanimanjem poslušal ta pojasnila ter zagotovil odposlance, da bo storil v tem oziru, kar bo v njegovi moči.

Dunaj, 15. junija. Parlamentarna komisija desnice je imela danes sejo, pri kateri se je razpravljala političen položaj. Razgovor je dokazal, da je desnica popolno solidarna glede načel in glede taktike. To so poudarjali tudi člani kluba katoliške ljudske stranke. Sklenilo se je, da ostane izvrševalni odbor desnice v stalni zvezi. Posl. Javorski, ki biva na Dunaju, je pooblaščen, da skliče sejo izvrševalnega odbora desnice, kadar to spozna kot potrebno.

Dunaj, 15. junija. Razne nemške opozicijske stranke so izdale vsaka za - se svoje izjave, v katerih poudarjajo, da vstrajajo pri svojih načelih in pri svoji taktiki ter izražajo upanje, da zmagajo, ako Nemci ostanejo jedini.

Dunaj, 15. junija. Zakon zaradi ureditve uradniških plač stopi v veljavo koncem junija ali pa meseca avgusta, vsled tega pa se s pomočjo § 14. reši tudi zakon glede prodaje sladkorja. Istim potom odpravi vlada kolek za časnike, mitnino in določi polajšave pri pristojbinah pri prevzetju posestva.

Dunaj, 15. junija. Kvotni deputaciji zborujeta zopet 21. ali 25. junija na Dunaju.

Gradec, 15. junija. Deželnega nadso-dišča predsednik grof Gleispach je prevzel vodstvo nadsodišča ter uraduje v dvorcu.

Levov, 15. junija. „Przeglad“ poroča, da bo državni zbor zaključen, ko kvotni deputaciji dovršita svoje delo. To pa zaradi tega, da se jeseni državnemu zboru ne bo treba pečati s sedaj že predloženimi mnogoštevili nujnimi predlogi.

Levov, 15. junija. V poslednjih dneh so se opetovano pojavili nemiri mej antise-miti in židovskimi prebivalci. Razbitih je večje število oken in nekaj oseb ranjenih.

Carigrad, 15. junija. Armenski patrijarh je podal ostavko.

Vojska mej Španijo in Ameriko.

Že nekaj dni po znani bitki pri Cavite v manilskem zalivu posiljali so ameriški poročevalci v Evropo poročila, da so se Amerikanci polastili glavnega mesta Manile, najvažnejše španske postojanke.

Seveda se je ta trditev v najkrajšem času zanikala z vso odločnostjo in pokazalo se je, da je osvojitev Manile prava ameriška raca. Od tega časa se o Manili sploh ni govorilo, dokler ni bivši guverner Primo de Rivera podal svetu obširnega pojasnila o položaju na Filipinih in tudi povedal, da je Manila še v varnih rokah. Tega Amerikanci niso mogli prenesti in te dni je presenetila vso Evropo vest, da je Manila kapitulirala, udala se na milost in nemilost, le to še ni znano, komu. Izvedelo se še ni, reklo se je, ali se je to posrečilo prvemu ameriškemu zmagovalcu Deweyu, ali pa Amerikancem naklonjenim (?) vstašem.

Toda tudi sedaj še ni potreba verjeti temu poročilu iz ameriškega vira in sicer iz nastopnih razlogov: Generalni guverner na Filipinih je sredi minulega tedna sporočil vladi v Madrid, da se sicer pomikajo vstaši iz raznih delov proti mestu, toda 7. t. m. bili so še najmanj tri dni hoda od Manile oddaljeni in je toraj kaj težko mogoče, da bi si bili priborili to razdaljo v primeroma tako kratkem času. Mesto Manila šteje nadalje 160.000 prebivalcev in najmanj 40.000 vojakov, ki so si z ozirom na to, da so se lahko pripravili na vsak slučaj, gotovo preskrbeli zadostno zalogo živeža in streliva. Tudi ni izključeno, da imajo še sedaj odprto pot v domovino. Mesto toraj, ki je n. pr. toliko ko Gradec, se ne osvoji kar na jeden mah. Konečno pa je mesto vsestransko utrjeno in se toraj tudi ameriškimi topovom lahko ustavlja še nekaj tednov.

O resničnosti tega poročila »Newjork Herald« dvomijo pa tudi Amerikanci sami in poslanik v Londonu je na podlagi avtentičnih poročil že izjavil, da je vest o kapitulaciji Manile popolno izmišljena.

S tem pa seveda še ni rečeno, da je položaj za Španjce na Filipinih izredno ugoden. Pričakovati jim je najbrž krutih bojov z vstaši, katere so Amerikanci kolikor možno preskrbeli z vojnimi potrebščinami. Vendar pa ni lahko verjeti,

da bi šli uporniki za Amerikance po kostanj v ogenj.

Mnogo bolj, nego poročilo o kapitulaciji Manile, pa je smešno še poročilo ameriških listov o 70urni bitki ameriške čete s špansko armado ob guantanamo zalivu. Kako je sploh mogoče govoriti o krutem boju, ako Amerikanci sami trdijo, da so padli na njih strani le štirje možje, o izgubi na strani nasprotnika jim pa ni ničesar znano.

Da se je morda bil boj na tem kraju, ne sicer 70 ur, o tem bi nazadnje ne bilo dvomiti, kajti dejstvo je, da je 600 Amerikancev hotelo se priplaziti na kubansko zemljo v bližini prej imenovanega zaliva, in ravno tako je res, da jih sedaj ni več na Kubi, ker jih je znatna španska premoč odločno pahnila nazaj, od koder so prišli. — To je bil torej res vroč boj in ob enem sramoten poraz za drzne Amerikance. Junaštvo admirala Sampsona in toliko slavljen pogum njegovih mož sta liki drugim slavnim činom padla v nič. Dokler je Kuba tako preskrbljena s španskimi vojaki in dokler je Havana v španski lasti, tako dolgo so Španjci gospodarji Kube.

Za ameriško, na tisoče (!) broječo armado, ki še danes ni nastopila poti na bojišče, je pač najboljše, da ostane kar v Tampu in goji še na dalje race, kakoršne tako pogosto prihajajo od tam.

Madrid, 15. junija. Vlada še ni prejela nikakega poročila o napadu na Santiago. Londonska poročila o bitki pri Guantanamo so neosnovana. Dosedaj še ni došel na Kubo niti eden Amerikanec.

Madrid, 15. junija. Glavni poveljnik Bisayes je brzojavil vojnemu ministru, da je bil položaj v Manili dne 1. junija še nespremenjen. Vstaši na otoku Mindanao so sicer napadli vojaško črto Tukuran - Dineo - Marahuit, toda morali so se umakniti z izgubo 36 mož. Na naši strani je padlo sedem mož, 18 pa je ranjenih.

Newyork, 15. junija. Polkovnik Huntington brzojavlja iz Caimanere, da je sklenil ostaviti pred nekaj dnevi priborjeno postojanko, kjer se je nameravalo utaboriti posadko, ker mu je znano, da so v bližini velike čete španskih vojakov. Preselil se je toraj nazaj v nižavo ob zalivu.

Washington, 15. junija. Vojna uprava vrši nujno priprave za drugo (!) večjo ekspedicijo na Kubo.

Melusine- ustna in zobna voda

deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 166 (13) 2

lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta. Telefon št. 68.

Umrli so:

12. junija. Andrej Lukežič, učiteljski pripravnik, 18 let, ulice na Grad 12, jetika.

V bolnišnici:

11. junija. Martin Cvar, delavec, 39 let, pleuritis exudativa. — Jožefa Čermelj, posestnika hči, 3 leta, bronchitis capillaris.

Tujci.

13. junija.

Pri **Slonu**: Weizen z Reke. — Kohn, Aufmut iz Gradca. — Müller, Gutman, Czerwinke, Nossal, Friedman z Dunaja. — Novak, Lapajne iz Idrije. — Domlačić iz Ilir. Bistrice. — Mencinger iz Krškega.

Pri **Maliču**: Nacko iz Homotova. — Wekher z Dunaja. — Duminčič iz Zagreba. — Kump iz Gradca. — Langhart iz Plzna.

Pri **Lloyd**: Swoboda, Seemann z Dunaja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Verderber iz Kočevja. — Debellich iz Kopra. — Morsak, Šnaider, Kinkopf iz Stare Loke. — Benigher iz Trsta. — Bauer iz Kočevja.

Pri **Juznem kotlovoru**: Zabred, Schiffer iz Gradca. — Beljan iz Kočevja. — Nitsch iz Črnomlja.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
14	9. zvečer	733.7	19.3	sl. zah.	oblačno	
15	7. zjutraj	732.5	15.8	sl. vzh.	oblačno	14.6
	2. popol.	732.2	13.8	sr. svzh.	dež	

Srednja večerajšnja temperatura 19.3°, za 1.7° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 15. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	13	Špeh povejen, kgr.	70
Rež,	9 50	Surovo maslo,	84
Ječmen,	8	Jajce, jedno	2
Oves,	8 50	Mleko, liter	10
Ajda,	10 80	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	8 50	Telečje	62
Koruz,	7	Svinjsko	70
Krompir,	4 50	Koštrunovo	40
Leča, hktl.	13	Piščanec	40
Grah,	12	Golob	18
Fižol,	12	Seno, 100 kgr.	1 78
Maslo, kgr.	94	Slama, 100	1 60
Mast,	74	Drya trda, 4 kub. m.	6 40
Špeh svež,	66	" mehka, 4 "	4 30

Zahvala.

416 1-1

Za obilne dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi svoje pokojne matere

Marjete Laznik

izrekam tem potom najprisrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno še preč. gg. duhovnikom in vsem drugim za mnogo-brojno spremstvo k večnemu počitku ter priporočam nepozabno pokojnico v pobožno molitev in blag spomin.

Polhov Gradec, dné 13. junija 1898.

Jožef Laznik,
župnik.

417 1-1

Neutolažljivim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani, nepozabni sin, oziroma brat, gospod

Josip Mehle

dijak VII. gimn. razreda

danes v torek, dné 14. t. m., opoldne ob 11¹/₂, uri po dolgi, mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 21. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabnega rajnika se bode preneslo v četrti popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti v Gruberjevih ulicah št. 4 na pokopališče k sv. Kristofu in se bode ondi položilo v rodinski grob.

Svete maše za dušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dné 14. rožnika 1898.

Rozalija Mehle, mati. — Ivan, Anton Mehle, brata. — Ana, Marija Mehle, sestre.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železoliti in ploščevinasti), nagrobni križi, različna mizarjska, tesarska, kovaška, ključarska in usnjarska orodja.

Štedilniki, pečl, kovano in valano železo, vsakovrstno kuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke, cement, štorje za strop.

Zaradi opustitve trgovine

oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim društvom si vsakovrstno železnino najceneje naročiti. 293 46

And. Druškovič

Mestni trg št. 9./10.

Dratenoe in drat, vsakovrstne tehtnice, ploščovina vsakovrstna, kakor: mesingasta, pokfana, bakrena, cinkasta in pocinkana, bela in črna. Trombe za vodo in gnojico. Svetilke in kovanja za kočije. Vsa kovrstne ključalnice, mesingaste kljake, pante in zapahe. Ledene omare in pipe za pivo. Kroglice in keglje za kegljanje itd. itd. itd.

Podobarski pomočnik,

kateri je vajen dobro zrezovati renesanc-ornamente in zraven tudi zlatiti, se takoj sprejme pri

Josipu Grošelju-u,
podobarju v Selo. h.

415 5-1

V Vintgar!

K binkoštnim praznikom se zopet odpre

restavracija v Vintgarju.

Za dobro postrežbo je oskrbljeno.

S priporočilom

Jak. Žumer.

375 7-7

Koverta s firmo

priporoča

Katol. Tiskarna
v Ljubljani.

IVAN KREGAR

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

v Ljubljani, Poljanska cesta 8, poleg Alojzijevega

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše izdelovanje

monštranc, ciborijev, ke-lihov, tabernakljev, svečnikov, lestencev, križev itd. 764 35

iz najboljša kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

Zaloga biciklov!

Najboljše vrste kolesa

tu- in inozemskih tovarn (Peugeot, Brennabor, Liglet Cycle, American in druge)

priporočata podpisana po kolikor mogoče nizkih cenah.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se bodo točno, solidno in po nizki ceni izvrševala.

Cenike razpošiljava na zahtevanje.

Z velespoštovanjem

206 20-14

Bohinec & Majcen,

Dunajska cesta šte. 5.

Ondi je tudi mehanična delavnica.

Le 50 kr. za 4 žrebanja.

Predzadnji teden.

315 2

Glavni dobitok

887 8

1krat 100.000 kron in 4krat 25.000 kron
v denarjih po odbitku 20%.

Jubilejne razstavne srečke

à 50 kr.

I. žrebanje: 25. junija 1898.
II. žrebanje: 6. avgusta 1898.
III. žrebanje: 15. septembra 1898.
IV. žrebanje: 22. oktobra 1898.

priporoča **J. C. Mayer,** menjalnica v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dné 14. junija.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	70	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	60	"
Avstrijska zlata renta 4%	121	"	30	"
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	"	50	"
Ogerska zlata renta 4%	121	"	15	"
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	"	—	"
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	912	"	—	"
Kreditne delnice, 160 gld.	359	"	—	"
London vista	120	"	—	"
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	"	87 ¹ / ₂	"
20 mark	11	"	75	"
20 frankov (napoleonador)	9	"	52 ¹ / ₂	"
Italijanski bankovci	44	"	40	"
C. kr. cekini	5	"	63	"

Dné 14. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163	gld.	50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160	"	75	"
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193	"	—	"
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	"	20	"
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139	"	50	"
Dunavske vravnave srečke 5%	128	"	75	"
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	110	"	—	"
Posojilo goriškega mesta	112	"	50	"
4% kranjsko deželno posojilo	99	"	—	"
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	"	60	"
Priporitetne obveznice državne železnice	221	"	—	"
" južne železnice 3%	180	"	70	"
" južne železnice 5%	126	"	85	"
" dolenskih železnic 4%	99	"	50	"

Kreditne srečke, 100 gld.	200	gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170	"	—	"
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20	"	25	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	27	"	—	"
Salmove srečke, 40 gld.	85	"	—	"
St. Genois srečke, 40 gld.	79	"	50	"
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	"	—	"
Ljubljanske srečke	22	"	—	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157	"	50	"
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3515	"	—	"
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	431	"	—	"
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	78	"	25	"
Splošna avstrijska stavbinska družba	111	"	25	"
Montanska družba avstr. plan.	161	"	—	"
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175	"	—	"
Papirnih rubljev 100	127	"	25	"

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.